

PROBLEMELE DE MEDIU GENERATE DE TRANSPORTUL AUTO ȘI CĂILE DE SOLUȚIONARE

Dr. ec. F. ALCAZ

Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău,
R. Moldova

Dr. ing. A. MARIN

Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău,
R. Moldova

REZUMAT. Lucrarea pornește de la un studiu sociologic referitor la deficiențele transporturilor rutiere din Republica Moldova. Sunt analizate căile de remediere a acestora.

Cuvinte cheie: studiu sociologic, transport rutier

ABSTRACT. The paper presents the findings of a sociological study referring to road transport deficiencies in the Republic of Moldova. The ways to mitigate these deficiencies are analyzed.

Keywords: sociological study, road transport.

Transportul este una din ramurile de bază ale economiei naționale dar și unul din principalii poluatori ai mediului ambiant. În republica Moldova trei tipuri de transport au cunoscut o dezvoltare mai importantă: transportul auto, transportul feroviar și transportul aerian. Transportul fluvial în ultimii ani, practic, a încetat să activeze. Ponderea tipurilor de transport este disproporționată: circa 88% din totalul transportărilor efectuate în țară îi revin transportului auto, 11%, transportului feroviar și doar 1%, celorlalte tipuri de transport (în special, celui aerian).

După anul 1990 numărul mijloacelor de transport auto a înregistrat creșteri considerabile. La sfârșitul anului 2006 în Republica Moldova erau înregistrate peste 370 mii unități de transport. În contrast cu creșterea rapidă a unităților de transport, rețeaua de drumuri a rămas, practic, neschimbată.

Transportul auto este sursa principală de poluare a atmosferei în Republica Moldova. Factorii de bază care sporesc impactul transportului auto asupra mediului, în afară de creșterea numărului mijloacelor auto, sunt calitatea nesatisfăcătoare a drumurilor și starea tehnică precară a parcului auto.

Creșterea bruscă a numărului unităților de transport participante la trafic a afectat puternic calitatea rețelei de drumuri. În condițiile declinului economic din ultimii 15 ani investițiile în dezvoltarea drumurilor au fost minore. Din această cauză nu se efectuează lucrări importante de reconstrucție și reparație a rețelei de drumuri naționale. Starea precară a acesteia sporește semnificativ impactul produs asupra mediului.

Un alt factor care intensifică impactul transportului auto asupra mediului este gradul înalt de uzură al parcului auto. Circa 70% din mijloacele de transport au o vârstă mai mare de 10 ani.

Emisiile în atmosferă depind de tipul și calitatea combustibilului utilizat de autovehicule. În ultimii 5 ani s-a importat doar benzină fără plumb și motorină cu conținut redus de sulf, ceea ce a eliminat unul din factorii de risc pentru sănătatea populației. În anul 2006 în sectorul transporturilor au fost utilizate 226 kt benzină și 361 kt motorină.

Impactul negativ al automobilelor asupra mediului și sănătății se manifestă prin:

- degajarea în atmosferă a unor cantități enorme de gaze cu efect de seră;
- poluarea cu emisii de gaze toxice;
- poluarea sonora supranormativă a mediului urban;
- deversarea în sol și apă a produselor petroliere, altor lichide;
- ocuparea a mari suprafețe de terenuri din intravilanul orașului pentru parcuri și parcaje din contul spațiilor verzi, a trotuarelor, altor teritorii;
- generarea unor cantități considerabile de deșeuri solide (anvelope uzate, acumulate, produse sintetice, altele);
- emisia gazelor de seră și ale celor toxice care provin de la automobile constituie circa 90-95 procente din volumul total al substanțelor ce se degajă în atmosfera urbană;

- cantitatea anuală de degajări ale gazelor de emisie pentru orașul Chișinău constituie mai mult de 100 mii de tone, fiecărui locuitor revenindu-i câte 115-120 kg de substanțe gazoase;

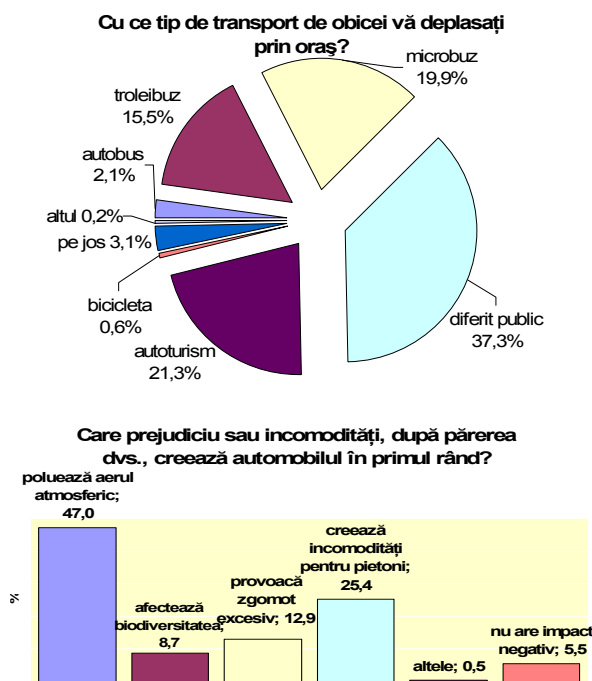
- cota emisiilor de la transportul public de călători se estimează la 30-50 procente din volumul total produs de automobile.

Cauzele principale care conduc la creșterea impactului transportului asupra mediului sunt prezentate în continuare.

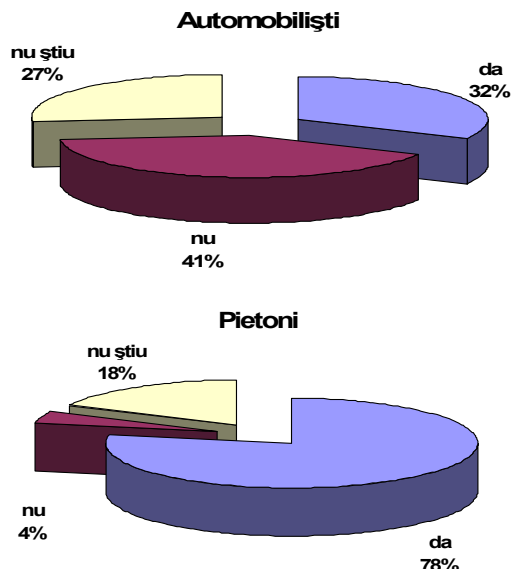
Parcul învechit al automobilelor. Doar 15% din aproximativ 430 de mii de autoturisme înregistrate în Republica Moldova au vârsta mai mică de 10 ani. Cota celor cu perioada de exploatare de până la 7 ani constituie 5%. Conform testărilor din septembrie 2005 și 2007, fiecare al cincilea automobil cu carburator și fiecare al treilea cu motor Diesel are depășiri ale concentrațiilor de substanțe toxice în gazele de emisie;

Calitatea joasă a carburanților. Din 10 mostre de benzină investigate în anul 2002 în laboratoarele de la Iași și Vatra (mun. Chișinău), 8 aveau devieri de la indicii de standard. La Moscova, în anul 2007, mai mult de jumătate din volumul combustibilului comercializat era contrafăcut;

Supraaglomerarea traficului. În municipiul Chișinău sunt înregistrate circa 180-200 mii de unități de transport, încă aproximativ 200 de mii vin din teritoriu sau tranzitează capitala. Capacitatea de proiect a străzilor constituie doar 90-100 mii.

Cum credeți, în condițiile actuale este nevoie de a limita numărul de automobile care circulă în oraș?

Calitatea proastă a drumurilor. Conform sondajului de opinie efectuat la începutul anului 2005, chișinăuenii văd următoarele căi de diminuare a impactului transportului auto asupra mediului și sănătății:

- instituirea restricțiilor la importul de automobile vechi;
- introducerea testării tehnice și ecologice obligatorii;
- utilizarea gazului în calitate de carburant;
- dezvoltarea ciclismului;
- aplicarea standardelor ecologice europene Euro-2, Euro-3, Euro-4 pentru automobile;
- înlocuirea treptată a microbuzelor cu unități de transport public de înaltă capacitate;
- bicicletele ar putea substitui parțial automobilele în oraș.

Ce a mai demonstrat studiul sociologic? Prin sondajul de opinie au mai fost identificate opțiunile prezentate în schemele următoare.

Care pot fi căile principale de soluționare a problemelor mediului ambiant generat de transportul auto? Acestea sunt următoarele:

- instituirea unui sistem de monitorizare a calității aerului atmosferic în oraș (investigarea sistematică a concentrațiilor de gaze nocive, zgomotului, testarea ecologică a automobilelor, utilizarea bioindicatorilor în procesul de monitorizare, elaborarea hărții poluării aerului);
- organizarea colectării și prelucrării deșeurilor solide generate în urma exploatării transportului;

PROBLEMELE DE MEDIU GENERATE DE TRANSPORTUL AUTO ȘI CĂILE DE SOLUȚIONARE

- construirea centurii de ocolire în jurul orașului Chișinău pentru transportul de tranzit;
- eliberarea de transport a unor străzi din centrul orașului și din cartierele mai aglomerate din alte sectoare, transformarea lor în spații pentru pietoni;
- instituirea taxei pentru ambuteiaj (taxa pentru intrarea în centrul orașului);
- reducerea eșalonată a numărului de microbuze care circulă pe străzile centrale ale or. Chișinău și înlocuirea lor cu unități de transport public în comun de capacitate înaltă;
- implementarea programului municipal de dezvoltare a transportului ecologic (electric, cu biciclete), proiectarea și construirea drumurilor teleferice în cartierele situate pe teritorii de pantă (zona parcurilor Râșcani, Buiucani, Muncești, altele);
- stimularea lărgirii rețelei stațiilor de alimentare cu gaz;
- elaborarea și aprobarea schemei de amenajare a pistelor pentru bicicliști în toate sectoarele orașului;
- construirea de viaducte la intersecțiile străzilor principale din oraș;
- extinderea suprafeței parcurilor, reabilitarea plantațiilor de arbori și arbuști din cuprinsul arterelor de circulație;
- aprobarea proiectelor de construcție a blocurilor locative, administrative și de producție cu condiția includerii obligatorii în proiect a locurilor pentru parcare automobilelor conform normativelor;
- realizarea programului municipal de construire a parcajelor subterane și cu multe nivele;
- efectuarea investigațiilor independente ale calității combustibilului de la stațiile PECO;
- introducerea, în cazurile avertismentelor de poluare sporită a atmosferei din oraș, a circulației înjumătățite a unităților de transport după formula: o zi cu numărul de înmatriculare par, altă zi cu numărul impar;